

نقش و رسالت زن

۵

عرصه‌های

حضور اجتماعی زن

نگارنده: از بیانات حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی)
رهبر معظم انقلاب اسلامی

www.ketab.ir

دفتر مطبوعاتی و نشر آیت‌الله حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای - قم

سرشناسه: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ -
عنوان و نام پدیدآور: نقش و رسالت زن(۵): زن مسلمان و عرصه‌های حضور اجتماعی: گزیده
بیانات حضرت آیت‌الله العظمی سیدعلی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) رهبر معظم انقلاب اسلامی/به کوشش
امیرحسین بانکی پورفرد.
مشخصات نشر: تهران: انتشارات انقلاب اسلامی (وابسته به مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب
اسلامی)، ۱۳۹۱
مشخصات ظاهری: ۲۶۸ ص.
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۵۱-۸۰-۲
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
موضوع: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - نظریه درباره‌ی زنان مسلمان
موضوع: خامنه‌ای، علی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ - پیامها و سخنرانها
شناسه افزوده: بانکی پورفرد، امیرحسین، ۱۳۴۹ -، گردآورنده
شناسه افزوده: مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی، انتشارات انقلاب اسلامی
رده‌بندی کنگره: DSR ۱۶۹۲/ز۹ز۹۷ ۱۳۹۲
رده‌بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۴
شماره کتابشناسی ملی: ۳۲۷۸۱۰۶

مؤسسه پژوهشی فرهنگی
مؤسسه پژوهشی فرهنگی
مؤسسه پژوهشی فرهنگی

نقش و رسالت زن

عرصه‌های

حضور اجتماعی زن

پرگفته‌ترین بیانات حضرت آیت‌الله العظمی علی خامنه‌ای
رهبر معظم انقلاب اسلامی

به کوشش: امیرحسین بانکی پور فرد

ناشر: انتشارات انقلاب اسلامی

(وابسته به مؤسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی)

شمارگان: ۲۰۰۰

چاپ دهم: پاییز ۱۴۰۱

۶۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۵۱-۸۰-۲

نشانی: تهران، خیابان جمهوری اسلامی، خیابان فلسطین جنوبی، خیابان شهید صالحی، شماره‌ی ۲۶

مرکز پخش: ۰۲۱۶۶۴۸۳۹۷۵ - ۰۲۱۶۶۴۹۳۵۴۸

فروشگاه مشهد: ۰۵۱۳۲۲۸۱۲۲۵ - ۰۵۱۳۲۲۷۰۲۸۵۲ - فروشگاه قم: ۰۲۵۳۲۷۷

پست الکترونیکی: Info@Book-khamenei.ir - سامانه پیامکی: ۱۲۰ ۲۰ ۱۰۰۰ - <http://Khameneibook.ir>

پیشگفتار

برقراری نظام جمهوری اسلامی به تعبیررسای بنیانگذار آن، حضرت امام خمینی (ره)، از نعمتهای بزرگ الهی بر مردم این سرزمین و تمامی مستضعفین جهان بوده است. مروری بر تاریخ پرافتخار این نهضت و شکل‌گیری نظام مقدس جمهوری اسلامی به روشنی نقش و تأثیر اصل مترقی ولایت فقیه و رهبری حکیمانه‌ی حضرت امام (ره) و پس از آن حضرت آیت‌الله العظمی سیدعلی خامنه‌ای، رهبر انقلاب اسلامی، را در هدایت انقلاب در کوران حوادث گوناگون روزگار نشان میدهد. مؤسسه‌ی پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی که وظیفه‌ی حفظ و نشر آثار مقام معظم رهبری را بر عهده دارد، در اجرای همین وظیفه اقدام به انتشار کتابهای موضوعی به منظور نشر بیانات، دیدگاهها و رهنمودهای معظم‌له در مقاطع، مناسبتها و موضوعات مختلف می‌نماید.

کتاب حاضر حاوی گزیده‌ای از بیانات معظم‌له با موضوع «عرصه‌ی حضور اجتماعی زن» است که مطالب آن در سه محور «جایگاه اجتماعی زن»، «تعلیم و تربیت زنان» و «نقش زن در انقلاب اسلامی» گردآوری و تنظیم شده است. این اثر جلد پنجم از مجموعه‌ی پنج جلدی با عنوان «نقش و رسالت زن» درباره‌ی مسائل و مباحث مرتبط با موضوع «زن» در بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی است که برای استفاده‌ی محققان و عموم علاقمندان به دیدگاههای معظم‌له منتشر می‌شود.

و من الله التوفیق

فهرست مطالب

۲۷	مجلس بول، نگاه اجتماعی زنان
۲۹	ایجاد جایگاه اجتماعی زن در نظام اسلامی
۲۹	ضرورت تبیین جایگاه ساینده‌ی زن در نظامهای اجتماعی
۲۹	ضرورت آگاهی از نظر اسلام در مورد فعالیت‌های اجتماعی زنان
۳۰	بیعت؛ حضور زن در عرصه‌های سیاسی و اجتماعی
۳۰	جایگاه زن در مردم‌سالاری دینی
۳۱	افتخار به حضور اجتماعی زن مسلمان
۳۲	اسلام و تشویق زنان به شرکت در فعالیت‌های دینی، سیاسی و علمی
۳۲	مسئولیت زنان در اداره‌ی جامعه‌ی اسلامی
۳۲	انگیزه‌ی اسلامی، عامل روند روبه افزایش حضور اجتماعی زنان
۳۲	پیروی ملت‌ها از اسلام در مورد نقش زن در جامعه
۳۳	نقش برجسته‌ی زنان در جامعه‌ی اسلامی در همه‌ی زمینه‌ها
۳۳	نقش ویژه‌ی زن در مجموعه‌ی حیات اجتماعی
۳۴	حضور زن در همه‌ی صحنه‌های اجتماعی
۳۴	نیاز جبهه‌ی انقلاب به زنان کارآمد، فعال، زبان‌آور و عالم
۳۵	تقیح منع زنان از فعالیت‌های اجتماعی، حتی جهاد
۳۵	احساس شخصیت اجتماعی در زنان به برکت انقلاب
۳۶	سهیم بودن واقعی زن در امور جامعه؛ بزرگترین ستایش زن ایرانی
۳۸	بالا بردن ارزش زن در جامعه با آموزش و فعالیت‌های اجتماعی
۳۸	زن مسلمان و قرار گرفتن در سطوح عالی زندگی اجتماعی

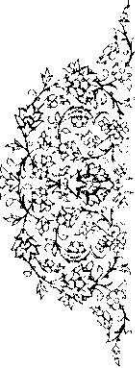

- ۳۸..... راهی دراز تا نشستن در جایگاه حقیقی
- ۳۹..... زن ایرانی؛ برترین زنان دنیا
- ۳۹..... حقّ فعالیت‌های اجتماعی سیاسی و علمی برای زن مسلمان
- ۴۰..... حضور قدرتمندانه‌ی زنان در کنفرانس‌های گوناگون علمی و سیاسی
- ۴۰..... مسؤلیت زن در فعالیت‌های اقتصادی و سیاسی
- ۴۱..... جهش زن در فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی
- ۴۱..... اوج عظمت و آزادی زن
- ۴۲..... زن و دانش؛ از ارکان بنای جامعه‌ی سالم و پیشرفته‌ی اسلامی
- ۴۲..... نقش اساسی زنان در بازسازی کشور
- ۴۳..... تأثیر تعیین‌کننده و سازنده‌ی زنان در جامعه
- ۴۴..... حضور زن در صحنه؛ یعنی حضور خانواده در صحنه
- ۴۴..... صلاح زنان منتهی به صلاح مردان
- ۴۵..... نقش زن در امور فرهنگی و آموزشی
- ۴۵..... فعالیت اجتماعی زنان؛ در حکم حفظ پشت جبهه
- ۴۶..... مسؤلیت‌های مشترک و اختصاصی
- ۴۷..... محدودیت نداشتن اسلام در زمینه‌ی تلاش و کار و وظیفه‌ی خانمها
- ۴۸..... حرکت زن در جهت ارزشهای واقعی در جامعه‌ی اسلامی
- ۴۸..... ۲-۱ شرایط حضور اجتماعی زنان
- ۴۸..... باز بودن میدانهای مختلف با حفظ خصوصیات زنانه
- ۴۸..... به میدان آمدن زنان مؤمن؛ مقابله با تهاجمات دشمن
- ۴۹..... نقش اجتماعی ویژه‌ی زن متناسب با ترکیب جسمانی و روانی
- ۴۹..... ضرورت حضور اجتماعی همراه با ایفای نقش مادری و همسری
- ۴۹..... نقش آفرینی زن در خانواده توأم با اجتماع
- ۵۰..... مسؤلیت اجتماعی زنان همراه با تقدّم مسؤلیت خانوادگی
- ۵۱..... فعالیت اجتماعی با حفظ جنبه‌ی خانه‌داری و حفظ بنیان خانواده
- ۵۱..... حضور مؤثر زن در خانه و خانواده؛ شرط کار بیرون از خانه
- ۵۲..... شرایط جهاد برای خانمها
- ۵۲..... ۳-۱ اشتغال زنان
- ۵۲..... شرایط اشتغال زنان در اسلام
- ۵۳..... استخدام خانمها در ادارات دولتی

- همخوانی کار زن با خلقت ، عواطف، ویژگیهای ذاتی او..... ۵۳
- عدم اجبار اسلام بر تحمیل کار سنگین به زن ۵۴
- درگیر کردن زن وشوهر برای کسب معاش؛ نقشی سرمایه‌داران برای ثروت بیشتر ... ۵۵
- عدم خضوع زن در برابر مردان در محیط کار ۵۵
- لطمه نخوردن پیوند زن و شوهر؛ شرط اشتغال بیرون و داخل منزل بانوان ۵۶
- اشتغالات اقتصادی، سیاسی و خیرخواهانه‌ی زنان، مشروط به حفظ خانواده و حریم محرم و نامحرم ۵۶
- مشکل زن، نداشتن تکیه‌گاه مطمئن عاطفی و روحی است نه شغل ۵۷
- ارزش کار زنان خانه‌دار ۵۸
- اهمیت پرستاری و تعادل آن بین زن و مرد ۵۸
- ترکیب عطفوت و مهارت در ایفای نقش پرستاری ۵۸
- شغل مقدس پرستاری؛ هموزن طبابت ۵۹
- پرستاری؛ طبیعی‌ترین اشتغال زنان ۵۹
- هنر پرستاری ۶۰
- پرستاری زنان؛ محدودیتها، ضرورتها ۶۰
- شغل پرستاری؛ صدقه‌ی جاریه‌ی خانمها ۶۰
- امکان حضور زنان در جهاد تدافعی ۶۱
- حدود حضور زن در سینما ۶۲
- ۴-۱- مناصب عالییه‌ی زنان ۶۲
- پرورش زنان بزرگ در دامن نظام اسلامی ۶۲
- احراز مقامات عالیّه با وجود مراجعین مرد ۶۲
- پذیرش اجتماعی قرار گرفتن زنان در مناصب اجتماعی ۶۳
- حضور زنان در مسؤولیتهای کلیدی باتوجه به عرف و باور جامعه ۶۴
- ضرورت بیشتر شدن نمایندگان زن در مجلس ۶۴
- کیفیت حضور زنان در مجلس ۶۵
- نقش نمایندگان زن در مجلس ۶۵
- رسالت خانمها در مجلس ۶۶
- وجهه پیدا کردن خانمها ۶۷
- حضور خانمها در مجلس و سازمان ملل ۶۷
- تأثیرگذار نبودن منصب عالیّه گرفتن زنان در حل مشکلات آنها ۶۸

- دفاع از حقوق زن با خانمهای کارآمد، نه حتماً وزیر..... ۶۹
- فصل دوم: تعلیم و تربیت زنان**..... ۷۱
- ۱-۲- ضرورت رشد علمی و فکری زنان ۷۳
- محرومیت از تعلیم و تربیت؛ نتیجهی تحقیر زنان در نظامهای گذشته ۷۳
- محرومیت زنان از تعالیم اسلامی بخاطر مستثنای غلط ۷۴
- رفع کم بهره‌گی زنان از معارف و معلومات..... ۷۴
- شکوفایی استعدادهای زنان با گسترش فرهنگ اصیل اسلامی ۷۴
- پیشتازی در میدان علم و فرهنگ..... ۷۵
- هدف اصلی تحصیل بانوان: بالا بردن رشد فکری ۷۵
- رشد علمی و فرهنگی زنان..... ۷۵
- تأثیر علم، معرفت و کمالات معنوی و اخلاقی زن در تربیت فرزند و پیشرفت جامعه ۷۶
- نقش برجسته‌ی تربیت الهی زن در صلاح جامعه..... ۷۶
- زن؛ کلید خوب شدن مرد..... ۷۷
- تاریخ آینده، وابسته به صلاح و فساد زنان ۷۷
- یکسان بودن وظیفه‌ی زنان و مردان در تحصیل علم ۷۸
- زنان دوشادوش مردان با حفظ حدود به دنبال فراگیری و عمل ۷۸
- لزوم عمق بخشی به سطح سواد و تحلیلهای سیاسی زنان ۷۹
- ۲-۲- راهبردهای تعلیم و تربیت زنان ۸۰
- فضای سالم برای رشد استعدادهای زنان ۸۰
- رشد همه جانبه‌ی زن در جامعه‌ی اسلامی همراه با خصوصیات زنانه ۸۰
- بروز استعدادهای مختلف متناسب با ساختمان وجودی زن..... ۸۰
- گسترش تعلیم و تربیت دختران ۸۱
- ضرورت احیاء و رشد گوهر انسانی و معنوی در زنان ۸۱
- فکر رایج رشد معنوی و اخلاقی بین بانوان ۸۲
- آشنایی و مسلط شدن خانمها به معاریف دینی..... ۸۲
- انتشار اندیشه‌های اسلامی در بین زنان ۸۳
- تحصیل علوم اسلامی؛ زیربنایی‌ترین کار برای زنان مسلمان..... ۸۳
- لزوم آشنایی خواهران با علم اسلامی به شکل متقن..... ۸۳
- لزوم شکافتن اعماق بینش و اندیشه‌ی انقلابی اسلام از طریق آثار شهید مطهری ۸۴

مقدمه

یکی از موضوعاتی که در طول تاریخ در معرض آرا و تفسیرهای گوناگون قرار گرفته است، شخصیت و جایگاه فردی، خانوادگی و اجتماعی زن میباشد. امروزه نیز گج‌ن‌دیشها و عدم تعادل در این باب، در جوامع مختلف فراوان به چشم می‌خورد. در این میان، تنها چشمه‌ی زلال، مکتب انبیا و اوصیای الهی است که به دور از هرگونه افراط و تفریط و با تکیه بر وحی و استمداد از خالق هستی، به ترسیم جایگاه حقیقی زنان، متناسب با آفرینش آنان پرداخته است.

با بروز انقلاب اسلامی و شعار بازگشت به اسلام ناب محمدی (صلی الله علیه و آله) از سوی امام خمینی (ره)، احیای شخصیت زن مسلمان نیز چه در نظر و چه در عمل جلوه‌ای دیگر یافت. از جنبه‌ی نظری، دیدگاهی جدید در باب زن و ارزشهای او در جهان امروز پدید آمد و در صحنه‌ی عمل، زنان در مسائل سیاسی، فرهنگی و اجتماعی پا به پای مردان و گاه مقدم بر آنان در سرنوشت جامعه نقش آفرین شدند.

این موج فرهنگی حضور و تعالی زن، نه تنها در سالهای پس از انقلاب اسلامی افول نکرد بلکه در عرصه‌ی دفاع مقدس، شکل کاملتری به خود گرفت و پس از آن نیز رشد فزاینده‌ای یافت. در حقیقت، میتوان دوران کنونی را دوران شکوفایی نهالی دانست که به‌دست امام خمینی (ره) پدید آمد و با

خون هزاران شهید آبیاری گردید. با این همه، آفات و بلیات همواره در قالب طرح دیدگاههای متأثر از غرب و تفکرات فمینیستی از یک سو و نظرات متحجرانه از سوی دیگر، این نهال نوپا را تهدید کرده و گاه آنچنان فضا را مسموم ساخته است که دیدگاههای اصیل اسلامی، برای عموم جامعه، بویژه زنان مؤمن و انقلابی و حتی فرهیختگان و متولیان فرهنگی و اجرایی کشور نیز مشتبه شده است. در چنین شرایطی، ارائه‌ی سیمای جامع زن در اسلام مبتنی بر ساختار آفرینشی او و متناسب با مقتضیات زمان و مکان، ضرورت خویش را بازمینمایاند.

بدین منظور، باید سراغ کسانی رفت که با نگاه عمیق به مبانی دینی و مبتنی بر زمان‌شناسی و تدبیر لازم و آشنایی با مسائل و مشکلات و نیازهای جامعه، خطوط اصلی و کلان نظام اسلامی را در باب شخصیت و جایگاه زن مسلمان ترسیم نمایند؛ و این مهم به لطف خداوند متعال با وجود رهبر فرزانه‌ی انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (دام‌الله‌العالی) دست‌یافتنی است. بی‌تردید از جمله عنایات الهی به جامعه‌ی اسلامی ایران، وجود رهبری فرزانه، مجتهد و ربّانی است که بحق کمتر کسی در میان فقها و غیرفقها میتوان یافت که همچون ایشان در زمینه‌ی ارائه‌ی سیمای زن از منظر اسلام کوشیده باشد. اما این حقیقت، همچون دیگر عطایای الهی به ایشان، در ورای چهره‌ی سیاسی و حقوقی این رهبر الهی، پنهان مانده است.

با توجه به نگاه هدفمند مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) به مسائل زنان با وجود رویکرد تمدن‌گرایی اسلامی که ایشان دارند؛ ضروری است که خطوط معیارهای اسلامی متناسب با شرایط زمان و مکان در زمینه‌ی حضور اجتماعی زن از دیدگاه معظم‌له جمع‌بندی گردد. این بیانات در سه فصل با عناوین: جایگاه اجتماعی زنان، تعلیم و تربیت زنان و نقش زن در انقلاب اسلامی، تدوین شده و در تمامی این زمینه‌ها سعی شده است آرای مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) به صورت دقیق استخراج و با عنوان‌گذاری مناسب سیر منطقی موضوعات بگونه‌ای ارائه گردد که پاسخگوی مشکلات و

نیازهای امروز باشد.

در استخراج، گردآوری و دسته‌بندی سخنان معظّم له و ارانه‌ی آن در قالب اثر حاضر، تمامی سخنرانیها و پیامهای ایشان درباره‌ی زنان، از آغاز پیروزی انقلاب اسلامی تا سال ۱۳۹۲، حتّی سخنانی که رسانه‌ای نشده است مانند توصیه‌هایی که هنگام خواندن خطبه‌ی عقد به جوانان داشته‌اند ولی درمخزن اسناد دفتر معظّم له موجود بوده، مورد بررسی قرار گرفته است که حجم گسترده‌ی آنها، توجّه و اهتمام رهبر معظّم انقلاب را نسبت به مسائل زنان نشان میدهد.

در پایان، با سپاس فراوان از حمایت‌های دفتر حفظ و نشر آثار مقام معظّم رهبری، لازم است از زحمات جناب دکتر تقی اجیه در ویراستاری عناوین تشکر نمایم. همچنین از خواهران گرامی: ملیحه نقش‌زن، فاطمه حقیقی، مانده کیوانی، نسیم کریمی، اشرف‌السّادات فتحی، اکرم امینی، آسیه مهجوری، مهرناز سطوت، سیده شریعت، زهرا نقش‌زن و فاطمه دهقانی که در جمع‌آوری و انطباق فیشها و اصلاح نهایی تلاش فراوان داشته‌اند، بالاخص خواهر مرضیه شاه‌سنایی که مسؤولیت گروه خواهران محقق را برعهده داشتند، سپاسگزارم. امیدوارم این اثر که در روز ۲۳ ماه مبارک رمضان «لیلة القدر» به پایان رسید؛ مقبول افتد و مورد لطف و عنایت خداوند قرار گیرد.

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

امیرحسین بانکی‌پور فرد^۱